

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.005.08.2018

P/18/095

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/095 — Realizacja wojewódzkich programów strategicznych „Bieszczady” i „Błękitny San”. ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Urszula Dziejic, Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/48/2018 z dnia 3 kwietnia 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Radymno, ul. Lwowska 20, 37-550 Radymno, zwany dalej Urzędem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Roman, Burmistrz Miasta Radymno od dnia 16 listopada 2014 r. Poprzednio tj. od dnia 5 grudnia 2010 r. Burmistrzem Miasta Radymno był Wiesław Pirożek. (dowód: akta kontroli str. 2-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, działalność Gminy Miejskiej Radymno (zwanej dalej Gminą) w zakresie realizacji zadań wynikających z obowiązków określonych przepisami prawa oraz z potrzeb i oczekiwań mieszkańców pośrednio przyczyniała się do osiągnięcia celów Programu Strategicznego Błękitny San (PSBS).

Zgodnie z założeniami PSBS³ celem głównym był wzrost poziomu i warunków życia mieszkańców gmin uczestniczących w tym programie. Miał on zostać osiągnięty poprzez podjęcie projektów zgodnych z kierunkami wskazanymi przez zdefiniowane priorytety i działania strategiczne w tym programie. Gmina uczestniczyła w opracowaniu PSBS, licząc na realizację przedsięwzięć prorozwojowych i związane z tym dofinansowanie. Po przyjęciu PSBS przez Zarząd Województwa Podkarpackiego⁴, w związku z przyjętymi w tym programie rozwiązaniami, w tym systemem wdrażania, Gmina nie zawierała żadnych porozumień czy umów na jego realizację, w których określonyby zadania do wykonania dla Gminy z wyznaczeniem ram czasowych, środków finansowych i źródeł ich pochodzenia.

Gmina nie otrzymywała od Zarządu Województwa Podkarpackiego szczegółowych założeń, co do jej wkładu w realizację tego programu w aspekcie rzeczowym, finansowym i czasowym, jak również wskaźników bazowych i docelowych oraz jednoznacznych kryteriów kwalifikowania przedsięwzięć wdrażających PSBS. Uniemożliwiło to zarówno skuteczne monitorowanie, jak i jednoznaczną ocenę

¹ Okres objęty kontrolą lata 2016-2017 do dnia zakończenia kontroli oraz działania wcześniejsze, jeżeli miały związek z przedmiotem kontroli.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zawarto ocenę opisową.

³ https://www.podkarpackie.pl/attachments/article/3001/PROGRAM_STRATEGICZNY%20BLEKITNY_SAN.pdf

⁴ Uchwałą nr 41/889/15 z dnia 7 kwietnia 2015 r. w sprawie przyjęcia Programu Strategicznego „Błękitny San” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz uchwałą nr 201/4059/16 z dnia 2 sierpnia 2016 r. w sprawie przyjęcia tekstu jednolitego Programu Strategicznego „Błękitny San”

wpływu kontrolowanej działalności na osiągnięcie celu głównego PSBS. W takiej sytuacji trudno rozgraniczyć, które zadania, projekty i przedsięwzięcia podejmowane przez Gminę stanowiły realizację tego programu.

NIK stwierdza, że w okresie objętym kontrolą Gmina realizowała lub zaplanowała do realizacji zadania dotyczące założeń PSBS, a także inne zadania, które odpowiadały priorytetom i działaniom określonych w tym programie. Gmina aplikowała o środki i realizowała zadania z udziałem funduszy otrzymanych z różnych źródeł, w tym również wydatkowała kwoty ze środków własnych.

Zdaniem Gminy głównym problemem w wykonywaniu zadań służących realizacji PSBS, był brak wyodrębnionych środków na realizację takich zadań, które były zgłoszone do tego programu. Ponadto odnotowano również trudności przy pozyskiwaniu środków unijnych na inne zadania np. w zakresie rozwoju turystyki.

Gmina – oprócz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, o której mowa w art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*⁵ – posiadała dokumenty strategiczne, w których określone zostały cele działania i zadania do realizacji na kolejne lata. W dokumentach tych nie odnoszono się wprost i nie wyodrębniano zadań służących realizacji PSBS. Niemniej jednak większość z zadań zaplanowanych do realizacji ujętych w dokumentach strategicznych była zbieżna z koncepcją i kierunkami rozwoju przyjętymi w PSBS i zdefiniowanymi w priorytetach i działaniach strategicznych tego dokumentu. Mimo, iż Gmina opracowała dokumenty strategiczne służące do prowadzenia polityki rozwoju, to jednak nie prowadziła ich monitoringu i ewaluacji. W ocenie NIK zaniechanie dokonywania oceny Strategii, było niewypełnieniem obowiązków wynikającym z jej zapisów. W przypadku braku opracowania sprawozdania z *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2015-2019*, stanowiło to naruszenie art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*⁶. Natomiast dla *Programu Ochrony Środowiska*, w Gminie nie sporządzano raportów co było niezgodne z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*⁷, oraz nie dokonywano jego aktualizacji. Zdaniem NIK – brak dokonywania przez Gminę bieżących ocen z dokumentów strategicznych i programowych – mógł utrudniać monitorowanie postępu prac i ocenę ryzyka niepowodzenia przyjętych w nich założeń, zwłaszcza w przypadku działań wieloletnich.

NIK zauważa również, że prawidłowe opracowanie i rzetelne wdrażanie dokumentów programowych i planistycznych Gminy, a także prowadzenie ich monitoringu i ewaluacji, może mieć wpływ na realizację wojewódzkich założeń strategicznych, takich jak PSBS. Pomiędzy dokumentami strategicznymi różnego stopnia i w ramach ich realizacji, powinna zachodzić spójność i komplementarność, tak aby zapewnić właściwe uporządkowanie działań.

Gmina – stosownie do wytycznych otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego – sporządzała informacje za lata 2016-2017 o stanie realizacji wskaźników PSBS, ujmując w nich zadania realizowane w ramach tego programu jak i inne zadania wykonywane przez Gminę, które wpisywały się w priorytety i działania określone w tym programie.

⁵ Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2017 r., poz. 2187 ze zm.

⁷ Dz. U. z 2018 r., poz. 799 ze zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działalność jednostek samorządu terytorialnego na rzecz osiągnięcia celów zawartych w Programie Strategicznym Błękitny San.

Opis stanu
faktycznego

1.1 Gmina wraz z 47 innymi gminami, zawarła 21 maja 2013 r. z Województwem Podkarpackim porozumienie dotyczące współpracy na rzecz opracowania PSBS. Intencją tego porozumienia było przygotowanie PSBS, którego głównym celem będzie rozwój społeczno-gospodarczy terenu jednostek samorządu terytorialnego (jst) będących stronami tego porozumienia oraz poprawa stanu czystości wody w rzece San i jej zbiornikach zaporowych. Ustalone w PSBS kierunki rozwoju, powinny pozostawać w zgodzie ze wskazaniami strategii rozwoju województwa oraz strategii lokalnych, a przygotowane rekomendacje obejmować specyfikację działań i instrumentów do wykorzystania przy kreowaniu rozwoju, z uwzględnieniem występujących barier oraz szans rozwojowych. Porozumienie dotyczyło zasad współpracy, zobowiązań stron porozumienia, wskazania zadań koordynatora związanych z przygotowaniem PSBS, uszczegółowienia zobowiązań finansowych stron oraz sposobu rozliczenia należności. Porozumienie zawarte zostało na czas trwania opracowania PSBS.

Ponadto Gmina nie podpisywała innych dokumentów (umów, porozumień) na realizację PSBS, które określałyby zadania do wykonania dla Gminy z wyznaczeniem ram czasowych na te zadania, a także środków finansowych i źródeł ich finansowania.

W systemie wdrażania PSBS podkreślona została rola samorządu lokalnego (jst), gdyż wskazano, że samorząd lokalny jest podstawowym podmiotem realizującym PSBS, a jego aktywność w zakresie opracowywania i wykonywania projektów zgodnych z przyjętymi założeniami PSBS powinna posiadać dwa wymiary: indywidualny i grupowy⁸. W programie tym zapisano ogólne zadania dla uczestniczących w nim jst. Poszczególnym 48 gminom nie przypisano jednak konkretnych zadań (zakresu projektów do realizacji) oraz udziału w planie finansowym. PSBS zawiera listę wskaźników monitoringu, lecz bez ich określenia wartości bazowych i docelowych.

Do dnia zakończenia kontroli Gmina w ramach PSBS realizowała jedno zadanie pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej dla Miasta Radymna*. Ponadto Gmina zrealizowała w pełni oraz była w trakcie realizacji innych zadań wynikających z obowiązków określonych przepisami prawa oraz wynikającymi z potrzeb i oczekiwań mieszkańców, które mieściły się w ramach priorytetów i działań określonych w PSBS⁹. Wartość ww. zrealizowanych i zaplanowanych do realizacji zadań wynosiła 19.081.318 zł¹⁰, z tego w 2016 r. – 415.029 zł¹¹, co stanowiło 2,7%

⁸ Przewidziano, że pierwszy umożliwi podejmowanie przedsięwzięć oraz opracowywanie projektów przy uwzględnieniu specyfiki uwarunkowań rozwojowych każdej jednostki wchodzącej w skład gmin Błękitnego Sanu, natomiast drugi należy stosować w każdym przypadku umożliwiającym wspólnienie celów rozwojowych, a w konsekwencji wyzwań inwestycyjno-organizacyjnych na poziomie wszystkich jednostek tworzących analizowany obszar. Miało to zapewnić korzystanie z efektów skali i synergii, co poprawi poziom efektywności ekonomicznej projektów i może mieć zasadnicze znaczenie przy podejmowaniu decyzji dotyczących uruchamiania interwencji publicznej dedykowanej dla obszaru gmin Błękitnego Sanu, zwłaszcza na poziomie krajowym.

⁹ Zadanie pn. *Cyfrowe gminy – podniesienie efektywności i dostępności e-usług oraz informacji publicznej w gminach Radymno, Adamówka, Kańczuga i Orły* realizowano w ramach RPO WP, dla którego w procedurze konkursowej zostały zastosowane preferencje punktowe (dodatkowe 5 pkt dla gmin uczestniczących w PSBS).

¹⁰ Bez wydatków poniesionych przez Gminy partnerskie w kwocie 159.592 zł, przy realizacji projektu pn. *Cyfrowe gminy – podniesienie efektywności i dostępności e-usług oraz informacji publicznej w gminach Radymno, Adamówka, Kańczuga i Orły*

¹¹ W tym środki własne Gminy stanowiły kwotę 404.308 zł

ogółu wydatków Gminy, w 2017 r. – 2.621.759 zł¹², co stanowiło 12,4% ogółu wydatków Gminy, w 2018 r. – 15.559.671 zł¹³, co stanowiło 40,6% ogółu planowanych wydatków Gminy¹⁴. Na lata 2019-2020 w ramach powyższych zadań zaplanowano kwotę 484.859 zł, w tym środki własne w kwocie 30.240 zł. Nie realizowano zadań i nie wydatkowano środków na takie zadania w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 6-26)

1.2, 1.3 Gmina posiadała Strategię Rozwoju Miasta Radymno na lata 2015-2025 (zwaną dalej Strategią), przyjętą uchwałą Rady Miejskiej w Radymnie¹⁵ z dnia 28 września 2015 r. Strategia opracowana została m.in. na podstawie zebranych informacji i przeprowadzonych analiz, w wyniku czego sformułowano wizję¹⁶ i misję¹⁷ rozwoju Miasta Radymno oraz wskazano dwa cele główne: *Radymno miastem atrakcyjnym do mieszkania i rekreacji* oraz *Radymno miastem przedsiębiorczości*, a w ramach nich odpowiednio 3 i 2 cele szczegółowe tj.: *Radymno miastem rekreacji i aktywnego wypoczynku, Powoźnictwo markowym produktem turystycznym, Centrum miasta estetycznym i funkcjonalnym miejscem aktywizacji i integracji mieszkańców, Zwiększenie nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw, Wzrost przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców*. W dokumencie tym wskazano przykładowe zadania do realizacji na lata 2015-2025 w ramach poszczególnych działań priorytetowych, przyjęto harmonogram realizacji poszczególnych zadań, ze wskazaniem okresu ich wykonania oraz potencjalne źródła finansowania zadań¹⁸ bez wskazywania kwot zaplanowanych na dane zadanie. W Strategii nie wskazywano, iż określone cele czy zadania związane byłyby z realizacją PSBS. Jednakże, mając na uwadze kierunek rozwoju Gminy przyjęty w Strategii, należy wskazać, iż był on zbieżny z celami ujętymi w PSBS. Natomiast wskazane do realizacji zadania w Strategii w większości wpisywały się w priorytety i działania strategiczne przyjęte w PSBS, i tak np.: *Utworzenie ścieżki rowerowej na terenie miasta wzdłuż rzek San i Rada oraz zbiornika ZEK* (termin realizacji 2015-2018), *Wprowadzenie systemu rowerów miejskich* (termin realizacji 2015-2016), *Utworzenie szlaku atrakcji na terenie miasta* (termin realizacji 2015-2016), *Wspieranie organizacji prowadzących działalność turystyczną* (termin realizacji 2015-2025), *Tworzenie mieszkańcom warunków do realizacji zainteresowań* (termin realizacji 2015-2025), *Powstanie Inkubatora Przedsiębiorczości* (termin realizacji 2016-2018), *Wprowadzenie e-usług w administracji publicznej* (termin realizacji 2015-2017). Przyjęte w Strategii cele, działania i zadania zwłaszcza te, które wiązały się z PSBS były spójne ze Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020.

Zgodnie z zapisami Strategii warunkiem jej sprawnej i efektywnej realizacji było wdrożenie skutecznego systemu jej monitorowania i oceny wraz z towarzyszącymi programami rozwoju. Ewaluację działań podzielono na następujące części: *ex-ante* (ocena przeprowadzona przed opracowaniem Strategii), *on-going* (na bieżąco)

¹² W tym środki własne Gminy stanowiły kwotę 692.772 zł

¹³ W tym środki własne Gminy stanowiły kwotę 5.174.175 zł

¹⁴ Wg uchwały nr XXXIX/248/2017 Rady Miejskiej w Radymnie w sprawie budżetu Miasta Radymno na 2018 r., ze zmianami wprowadzonymi do dnia 20 kwietnia 2018 r.

¹⁵ Nr 81/XIII/2015

¹⁶ Wizja przyjęta w Strategii – Radymno miastem rekreacji z aktywnymi i przedsiębiorczymi mieszkańcami, rozwiniętą strefą inwestycyjną, wykorzystujące do rozwoju przygraniczne położenie

¹⁷ Misja przyjęta w Strategii – zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa naturalnego i kulturowego oraz potencjału inwestycyjnego Miasta Radymno podnosi jakość życia jego mieszkańców.

¹⁸ Jako źródła finansowania wskazywano na środki RPO WP, PO Infrastruktura i Środowisko, PO Wiedza, Edukacja, Rozwój, PO Polska Cyfrowa, środki własne Gminy oraz środki inne (bez wskazania jakie).

ocena prowadzona przez Zespół Strategiczny, który miał za zadanie przygotowywanie sprawozdania z realizacji Strategii, w co najmniej dwu letnich okresach, *mid-term* (w połowie okresu realizacji) to ocena przydatna w szczególności do ewentualnej aktualizacji Strategii oraz *ex-post* – ocena na zakończenie Strategii, wskazująca na zgodność i efektywność zrealizowanych działań w porównaniu do przyjętych celów i założeń. Za wdrożenie Strategii oraz powołanie Zespołu Strategicznego odpowiedzialny był Burmistrz, który zarządzeniem¹⁹ powołał ten Zespół i określił jego zadania. Za zwoływanie posiedzeń ww. Zespołu odpowiadał Burmistrz, a z każdego posiedzenia należało sporządzić protokół zawierający zwięzłe zestawienie wyników jego prac. Do dnia kontroli NIK w Gminie nie prowadzono monitoringu i ewaluacji działań zawartych w Strategii, w formule wskazanej w tym dokumencie.

Wyjaśniając Burmistrz podał, że *pracownicy prowadzą na bieżąco monitoring Strategii pod kątem wpisanych do niej projektów i pojawiających się naborów wniosków. Od uchwalenia dokumentu nie odbyło się natomiast spotkanie Zespołu Strategicznego w zakresie podsumowania dotychczasowych efektów realizowanych celów i zadań, ze względu na fakt opracowywania kolejnego programu strategicznego jakim jest Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Radymna. Prace nad nowym dokumentem weryfikują spojrzenie na rozwój miasta, jego problemy i sposoby ich rozwiązywania. Przyjęcie tego dokumentu będzie wymagało zweryfikowania dotychczas wytworzonej dokumentacji, a być może także zmiany wizji i celów, dlatego planujemy zwołanie Zespołu po zatwierdzeniu dokumentu przez Urząd Marszałkowski.*

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 27-70)

Gmina – na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²⁰ – przyjęła uchwałą²¹ z dnia 30 czerwca 2017 r. *Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Radymna na lata 2016-2023*. Ww. zaktualizowany Program został przekazany 12 lutego 2018 r. do weryfikacji do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Do dnia 11 czerwca 2018 r. do Urzędu nie wpłynęła informacja nt. oceny złożonego dokumentu i jego zatwierdzenia.

(dowód: akta kontroli str. 71-97)

Gmina – stosownie do postanowień art. 87 ust. 1 i 3 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – sporządziła *Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Radymna na lata 2015-2019* (zwanym dalej Programem opieki). Po pozytywnym zaopiniowaniu przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu (PWKZ) został on przyjęty przez Radę Miejską w Radymnie²² 28 września 2015 r. Celem głównym Gminnego programu było włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania, wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego, a także określenie niezbędnych działań do sprawowania należytej opieki nad zabytkami. W Gminnym programie nie było wyszczególnionych założeń programowych przypisanych jako realizacja zadań w ramach PSBS. Jednak przyjęte

¹⁹ Nr 41/2014 z dnia 18 lipca 2014 r. ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem nr 4/2015 z dnia 8 stycznia 2015 r.

²⁰ Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.

²¹ Nr XXXIII/207/2017, dla którego wprowadzono aktualizację (po uwagach otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego) uchwałą Nr XLI/267/2018 z dnia 28 lutego 2018 r.

²² Uchwałą Nr 80/XIII/2015

na okres wieloletni priorytety, a zwłaszcza *Ochrona dziedzictwa kulturowego, układu urbanistycznego Miasta Radymna, Opieka nad zabytkami nieruchomymi, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów i zespołów obiektów charakterystycznych dla miasta oraz Praktyczne wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego – rozwój turystyki, działania edukacyjne, promocyjne* i przypisane do nich zdania były zbieżne z kierunkami wskazanymi dla działań ujętych w Priorytecie *Turystyka* PSBS.

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: *burmistrz z realizacji programu sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się radzie gminy.* Do dnia kontroli NIK, w Gminie nie sporządzono sprawozdania z realizacji Gminnego programu, pomimo upływu ponad 2,5 lat od jego przyjęcia.

Wyjaśniając Burmistrz podał, że *prace nad sprawozdaniem z realizacji Gminnego programu nie zostały zrealizowane, ani przedłożone Radzie Miejskiej w Radymnie, z uwagi na fakt przebywania odpowiedzialnego za nie pracownika na zwolnieniu lekarskim (od 1 października 2017 r. do 31 stycznia 2018 r. oraz od 27 lutego 2018 r. do chwili obecnej).*

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 98-113)

Gmina – stosownie do postanowień art. 17 ust. 1 i 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska* – opracowała *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Radymno wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Miasta Radymno* (zwany dalej Programem ochrony), który został przyjęty przez Radę Miejską w Radymnie²³ dnia 29 czerwca 2005 r., po pozytywnym zaopiniowaniu przez Zarząd Województwa Podkarpackiego, Zarząd Powiatu Jarosławskiego i Radę Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Górnej Wisły. Opracowując Program ochrony przyjęto aktualny stan środowiska oraz infrastruktury z uwzględnieniem danych za 2003 r., zaś koncepcja Programu ochrony oparta została o zapisy ustawy *Prawo ochrony środowiska, Polityki ekologicznej państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2007-2010, programu ochrony środowiska dla województwa podkarpackiego oraz o wytyczne do sporządzania takich programów na szczeblu regionalnym i lokalnym.* Główną tezą przyjętą w Programie ochrony była zasada zrównoważonego rozwoju Miasta Radymno w celu lepszego zagospodarowania jego potencjału. Przyjęty cel główny programu to: osiągnięcie trwałego rozwoju Miasta Radymno, poprawa środowiska naturalnego i rozwój infrastruktury. Przyjęte w Programie ochrony cele i priorytety nie były sprzeczne z koncepcją zawartą w PSBS. Od dnia przyjęcia Programu ochrony nie był on poddawany żadnym aktualizacjom, mimo iż zgodnie z zapisami tego programu należało sporządzać raporty raz na dwa lata i dokonywać jego aktualizacji co cztery lata.

Brak sporządzania ww. raportów stanowił naruszenie przepisu art. 18 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, zgodnie z którym: *z wykonania programu organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się radzie gminy.*

Wyjaśniając Burmistrz podał, że *aktualizacje Programu ochrony nie były sporządzane z uwagi na przeoczenie. W Programie znajdują się zapisy o konieczności wykonywania aktualizacji, natomiast, zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska, nie jest to wymagane. Raporty z wykonywania Programu ochrony nie były sporządzane ze względu na zmiany zakresu czynności pracownika na stanowisku ds. gospodarki odpadami i ochrony środowiska i jego bieżące zaangażowanie w prace związane z przygotowaniem dokumentacji*

²³ Uchwałą Nr 170/XXII/2005

i realizowaniem zadań związanych z ochroną środowiska, w szczególności z budową kanalizacji sanitarnej, punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych i organizacją selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta. W chwili obecnej Miasto Radymno jest na etapie przygotowania nowego Programu Ochrony Środowiska, z uwzględnieniem celów zawartych w strategiach, programach i dokumentach programowych. Kluczowym dokumentem w tym zakresie jest uchwała nr 58 Rady Ministrów z dnia 15 kwietnia 2014 r. w sprawie przyjęcia Strategii „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” (M. P. z 2014 r., poz. 569). Z uwagi na czas obowiązywania wspomnianej strategii nowy program planowany jest do przyjęcia na okres po 2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 114-132)

Gmina posiadała Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Radymno na lata 2010-2015, przyjętą uchwałą Rady Miejskiej w Radymnie²⁴ z dnia 30 sierpnia 2010 r. Po okresie obowiązywania ww. strategii w Gminie nie opracowano takiego dokumentu na lata kolejne, co stanowiło naruszenie przepisu art. 16b ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Wyjaśniając Burmistrz podał, że z uwagi na to, że w 2015 r. Miasto Radymno rozpoczęło opracowywanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, który podejmuje m.in. kwestię rozwiązywania problemów społecznych, wstrzymano się z opracowaniem nowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do czasu zakończenia prac nad tym programem, aby zachować spójność obu dokumentów (...).

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 133-137)

Dodatkowo Gmina posiadała *Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Radymno*²⁵ oraz *Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Radymna*²⁶ – dokumenty o charakterze strategicznym, wyznaczające kierunki działań inwestycyjnych oraz miękkich z zakresu ochrony środowiska i gospodarki energetycznej. Przyjęta – w powyższych dokumentach – koncepcja rozwoju Gminy była zbieżna z kierunkami działań określonymi dla Priorytetu Środowisko i Energetyka PSBS. Zgodnie z zapisami ww. planu, monitoring przyjętych do osiągnięcia wskaźników zaplanowano do realizacji w okresach 2-4 letnich na podstawie gromadzonych na bieżąco danych. Zaś końcowe podsumowanie efektów jego wdrożenia zaplanowano na rok 2020.

Przedmiotem dyskusji przez Radę Miejską w Radymnie i komisję Rady Miejskiej w latach 2015-2016 było zadanie dotyczące budowy kanalizacji realizowane w ramach PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 138-212)

1.4 Na dzień kontroli Gmina posiadała 24 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp)²⁷, które obejmowały obszar 237 ha, co stanowiło 17,4% powierzchni całej Gminy. Ustalenia zawarte w obowiązujących mpzp uwzględniały warunki zagospodarowania przestrzennego wynikające z zadań przyjętych do realizacji w ramach PSBS, w związku z tym nie dokonywano pod tym względem aktualizacji zarówno Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Radymna jak i obowiązujących mpzp.

²⁴ Nr 271/XXXVIII/2010

²⁵ Przyjęty uchwałą nr 115/XVII/2016 Rady Miejskiej w Radymnie z dnia 29 stycznia 2016 r.

²⁶ Przyjęty uchwałą nr 126/XVIII/2016 Rady Miejskiej w Radymnie z dnia 14 marca 2016 r., ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XXXIV/212/2017 Rady Miejskiej w Radymnie z dnia 30 sierpnia 2017 r.

²⁷ 20 uchwał w sprawie uchwalenia mpzp oraz 4 zmiany wprowadzone do tych planów

(dowód: akta kontroli str. 213-220)

1.5 Gmina złożyła 7 wniosków na realizację projektów²⁸ w ramach RPO WP²⁹ oraz 1 projekt³⁰ w ramach PROW³¹.

Wniosek do projektu pn. *Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Radymna*, złożony został 15 marca 2016 r. w ramach III Osi priorytetowej *Czysta energia*, Działanie 3.2 *Modernizacja energetyczna budynków*. Celem głównym projektu była poprawa stanu efektywności energetycznej poprzez termomodernizację dwóch budynków użyteczności publicznej (przy ul. Mickiewicza 4 i Lwowskiej 20 w Radymnie). W ramach projektu do realizacji zaplanowano na budynku przy ul. Mickiewicza 4 docieplenie ścian zewnętrznych, wymianę pokrycia dachowego wraz z obróbkami blacharskimi, wykonanie nowej instalacji odgromowej i wymianę oświetlenia na energooszczędne. Na budynku przy ul. Lwowskiej 20 zaplanowano wykonanie izolacji, docieplenie stropu, wykonanie tynków renowacyjnych, wymianę oświetlenia na LED oraz montaż centrali wywiewno-nawiewnej. Realizację zadania zaplanowano na okres od III kwartału 2015 r. do końca 2017 r. Wartość projektu wynosiła 8.343.187 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 5.400.967 zł, pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 2.942.220 zł. Projekt nie otrzymał dofinansowania, ze względu, iż nie spełniał kryteriów wynikających z ogłoszonego konkursu (nie spełniał kryteriów formalnych dotyczących kwalifikowalności zakresu rzeczowego projektu oraz kwalifikowalności wydatków).

(dowód: akta kontroli str. 221-250)

Wniosek do projektu pn. *Wyposażenie placówek edukacyjnych na terenie miasta Radymna*, złożony został 12 stycznia 2016 r. w ramach VI Osi priorytetowej *Spójność przestrzenna i społeczna*, Działanie 6.4 *Infrastruktura edukacyjna*, Podziałanie 6.4.3 *Szkolnictwo ogólne*. Celem głównym projektu było zwiększenie kompetencji kluczowych oraz rozwój kreatywności wśród uczniów szkół na terenie miasta Radymna, poprzez wyposażenie sal dydaktycznych i stworzenie warunków do nowoczesnego kształcenia. W ramach projektu oprócz wyposażenia sal lekcyjnych w szkole podstawowej oraz gimnazjum do realizacji zaplanowano w budynku szkoły podstawowej prace termomodernizacyjne w 3 salach lekcyjnych oraz przebudowę systemu wentylacji i rekuperacji. Realizację zadania zaplanowano na II połowę 2017 r. Wartość projektu wynosiła 917.091 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 634.173 zł, pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 282.918 zł. Projekt został zakwalifikowany do dofinansowania, jednak ze względu, iż Gmina nie otrzymała dofinansowania w ramach projektu pn. *Zwiększenie efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Radymna* (który był z nim powiązany), zrezygnowała z otrzymanego dofinansowania i realizacji niniejszego projektu.

(dowód: akta kontroli str. 221, 251-277)

Wniosek do projektu pn. *Aktywna szkoła – kompleksowe wsparcie SP w Radymnie*, złożony został 24 listopada 2017 r. w ramach IX Osi priorytetowej *Jakość edukacji i kompetencji w regionie*, Działanie 9.2 *Poprawa jakości kształcenia ogólnego*. Celami głównymi projektu był wzrost kompetencji kluczowych uczniów w zakresie

²⁸ Na 2 projekty Gmina nie otrzymała dofinansowania, z 1 projektu Gmina zrezygnowała, 4 projekty Gmina realizowała

²⁹ Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

³⁰ W ramach którego otrzymano dofinansowanie

³¹ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2020

technik informacyjno-komunikacyjnych oraz wzrost kompetencji nauczycieli kształcenia ogólnego w szczególności w zakresie wykorzystania technik informacyjno-komunikacyjnych w nauczaniu. W ramach projektu zaplanowano realizację szkoleń doskonalących dla nauczycieli, realizację dla uczniów zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i rozwijających w formie stacjonarnej oraz rozwijających w formie wyjazdowej, realizację dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęć korekcyjno-kompensacyjnych i logopedycznych, a także zakup niezbędnego wyposażenia dla szkoły. Realizację zadania zaplanowano na okres od sierpnia 2018 r. do czerwca 2020 r. Wartość projektu wynosiła 539.516 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 512.522 zł, pozostałe środki w kwocie 26.994 zł to wkład niepieniężny ze strony Gminy (udostępnienie sal w szkołach na potrzeby zadania). Wniosek został zweryfikowany pozytywnie, nie został jednak zakwalifikowany do kolejnego etapu oceny – negocjacji, ze względu na ograniczone środki.

(dowód: akta kontroli str. 221, 278-344)

Wniosek do projektu pn. *Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług opiekuńczych kluczem do poprawy funkcjonowania rodzin z terenu gminy miejskiej Radymno*, złożony został 15 grudnia 2017 r. w ramach VIII Osi priorytetowej *Integracja społeczna*, Działanie 8.4 *Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej* – otrzymano dofinansowanie. Celem głównym projektu było zwiększenie dostępności usług społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. W ramach projektu zaplanowano dla osób wymagających wsparcia przeprowadzenie pogłębionej diagnozy problemowej pozwalającej na stworzenie ścieżki udziału w projekcie dostosowanego do potrzeb uczestników projektu, wsparcie psychologa rodzinnego i asystenta rodziny, wsparcie specjalisty dla dzieci, realizację treningów podnoszących kompetencje życiowe i budowanie relacji pomiędzy członkami rodziny, stworzenie grupy wsparcia. Zadanie zaplanowano do realizacji na okres od marca 2018 r. do marca 2020 r. Wartość projektu wynosiła 554.051 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 508.131 zł, a pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 45.920 zł.

Zgodnie z zapisami we wniosku do projektu założono do osiągnięcia wskaźniki produktu i rezultatu³² związane z liczbą rodzin oraz liczbą osób uczestniczących w projekcie objętych różnego rodzaju wsparciem, liczbą godzin zrealizowanego wsparcia, a także liczbą wspartych miejsc świadczenia usług społecznych. Częstotliwość pomiaru tych wskaźników zaplanowano w różny sposób, i tak: jednorazowo po przystąpieniu do realizacji danej formy wsparcia, jednorazowo po zakończeniu realizacji projektu, dwukrotnie (w momencie przystąpienia do danego treningu i po jego zakończeniu) lub cyklicznie przez cały okres realizacji danego zadania. Wg stanu na dzień 14 maja 2018 r. nie były monitorowane żadne wskaźniki z uwagi na trwającą diagnozę uczestników projektu.

Realizacja zadania była zgodna z założeniami PSBS, a projekt wpisywał się w Priorytet *Kapitał ludzki i społeczny* Działanie 3.3 *Poprawa dostępności i jakości usług społecznych*.

(dowód: akta kontroli str. 222-224, 345-399, 668-672)

Wniosek do projektu pn. *Podniesienie atrakcyjności i zwiększenie dostępności do infrastruktury instytucji kultury poprzez przebudowę i wyposażenie Miejskiego Ośrodka Kultury w Radymnie*, złożony został 25 maja 2017 r. w ramach IV Osi

³² Założono 10 wskaźników rezultatu i 16 wskaźników produktu

priorytetowej *Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego*, Działanie 4.4 *Kultura* – otrzymano dofinansowanie. Celem głównym projektu było podniesienie atrakcyjności oferty kulturalnej miasta poprzez modernizację Miejskiego Ośrodka Kultury oraz zakup niezbędnego wyposażenia. Zadanie zaplanowano do realizacji na okres od 10 sierpnia 2017 r. do 31 października 2018 r. Wartość projektu wynosiła 3.984.763 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 2.999.718 zł, a pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 985.045 zł.

Zgodnie z zapisami we wniosku do projektu założono do osiągnięcia wskaźniki produktu (po zakończeniu realizacji projektu): wyremontowany zabytkowy obiekt instytucji kultury. Wskaźniki rezultatu określono jako: liczba osób korzystających z obiektu kultury objętego wsparciem – 4.500 osób na rok oraz wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w obiekcie objętym wsparciem – 7.000 osób na rok, i zaplanowano do osiągnięcia w pierwszym roku po realizacji projektu tj. w 2019 r.

Realizacja zadania była zgodna z założeniami PSBS, a projekt wpisywał się w Priorytet *Turystyka* Działanie 2.4 *Rewitalizacja, ochrona oraz promocja obiektów dziedzictwa kulturowego* oraz Priorytet *Kapitał ludzki i społeczny* Działanie 3.3 *Poprawa dostępności i jakości usług społecznych*.

(dowód: akta kontroli str. 222-224, 400-445)

Wniosek do projektu pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej dla Miasta Radymna* złożony został 7 lutego 2017 r. w ramach IV Osi priorytetowej *Ochrona Środowiska Naturalnego i dziedzictwa kulturowego*, Działanie 4.3 *Gospodarka wodno-ściekowa*, Poddziałanie 4.3.1 *Gospodarka ściekowa* – otrzymano dofinansowanie. Celem głównym projektu było zwiększenie liczby ludności korzystającej z ulepszonych systemu oczyszczania ścieków komunalnych, zapewniającego podwyższone usuwanie biogenów. W ramach projektu zaplanowano przebudowę oczyszczalni ścieków, budowę sieci kanalizacyjnej oraz modernizację 6 przepompowni w celu podłączenia nowych mieszkańców. Zadanie zaplanowano do realizacji na okres od 10 maja 2017 r. do 31 października 2018 r. Wartość projektu wynosiła 11.506.367 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 7.157.774 zł, a pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 4.348.593 zł. Zadanie realizowano z udziałem środków z pożyczki otrzymanej z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie (WFOŚiGW), co opisano w pkt. 1.8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z zapisami we wniosku do projektu założono do osiągnięcia wskaźniki produktu (po zakończeniu realizacji projektu): przebudowanie oczyszczalni ścieków oraz 20,79 km wybudowanej kanalizacji sanitarnej. Wskaźniki rezultatu – zaplanowano do osiągnięcia w pierwszym roku po zakończeniu realizacji projektu tj. w 2019 r. – wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu (5.024 RLM³³), liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków (5.024 RLM), przewidywana liczba osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków (3.632 RLM).

Realizacja zadania była zgodna z założeniami PSBS, a projekt wpisywał się w Priorytet *Środowisko i energetyka* Działanie 4.1 *Utrzymanie walorów środowiskowych i krajobrazowych*, a także w założenia jednego z przedsięwzięć priorytetowych *Ochrona zlewni rzeki San poprzez kompleksową gospodarkę wodno-ściekową oraz system składowania odpadów*.

(dowód: akta kontroli str. 222-224, 446-537)

³³ Równoważna Liczba Mieszkańców

Wniosek do projektu pn. *Doposażenie PSZOK³⁴ w Radymnie w niezbędną infrastrukturę i pojemniki* złożony został 25 września 2017 r. w ramach IV Osi priorytetowej *Ochrona Środowiska Naturalnego i dziedzictwa kulturowego*, Działanie 4.2 *Gospodarka odpadami* – otrzymano dofinansowanie. Celem głównym projektu była poprawa gospodarowania odpadami komunalnymi poprzez zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie. W ramach projektu zaplanowano budowę PSZOK obejmującego zasieki na odpady, utwardzenie działki budowlanej, budynek gospodarczy, kanalizację deszczową z odprowadzeniem ścieków oraz zakup środków trwałych tj. garaż, pojemniki plastikowe, kontenery, tuby. Zadanie zaplanowano do realizacji na okres od 15 lutego do 28 września 2018 r. Wartość projektu wynosiła 330.675 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 226.900 zł, a pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 103.775 zł.

Zgodnie z zapisami we wniosku do projektu założono do osiągnięcia wskaźniki produktu (do dnia zakończenia realizacji projektu): wsparcie jednego PSZOK oraz zorganizowanie kampanii informacyjno-edukacyjnej związanej z gospodarką odpadami. Wskaźnik rezultatu określono jako liczba osób objętych selektywnym zbieraniem odpadów do osiągnięcia w roku docelowym 2019 na poziomie 4.150 osób.

Realizacja zadania była zgodna z założeniami PSBS, a projekt wpisywał się w Priorytet *Środowisko i energetyka* Działanie 4.1 *Utrzymanie walorów środowiskowych i krajobrazowych*.

(dowód: akta kontroli str. 222-224, 538-583)

Wniosek do projektu pn. *Stworzenie mieszkańcom i turystom warunków do rekreacji i wypoczynku oraz spędzania wolnego czasu poprzez stworzenie ciągu pieszego wraz z małą infrastrukturą nad zalewem ZEK w Radymnie* złożony został 25 stycznia 2018 r. w ramach PROW, Poddziałanie 19.2 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność* – otrzymano dofinansowanie. Celem głównym projektu była rewitalizacja społeczna poprzez stworzenie przyjaznych warunków do spędzenia wolnego czasu. W ramach projektu do realizacji zaplanowano budowę ciągu pieszego wraz z małą infrastrukturą nad zalewem ZEK w Radymnie. Zadanie zaplanowano do realizacji do końca listopada 2018 r. Wartość projektu wynosiła 109.754 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 69.836 zł, a pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 39.918 zł.

Zgodnie z zapisami we wniosku do projektu założono do osiągnięcia wskaźniki po zakończeniu realizacji projektu: nowy obiekt infrastruktury turystycznej (zagospodarowanie przestrzeni publicznej) oraz liczba korzystających ze wspartych usług infrastruktury (1.000 osób) liczona na podstawie ewidencji osób parkujących nad zalewem ZEK.

Realizacja zadania była zgodna z założeniami PSBS, a projekt wpisywał się w Priorytet *Turystyka* Działanie 2.1 *Rozwój i dywersyfikacja produktów turystycznych wraz ze zintegrowaną promocją* oraz 2.3 *Skoordynowany rozwój zagospodarowania oraz poprawa funkcjonowania infrastruktury turystycznej*.

(dowód: akta kontroli str. 222-224, 584-667)

1.6 Gmina złożyła jeden wniosek na realizację projektu pn. *Nowa struktura organizacyjna kluczem do zwiększenia skuteczności MOPS³⁵ w Radymnie*,

³⁴ Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

³⁵ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (II Oś priorytetowa *Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji*, Działanie 2.5 *Skuteczna pomoc społeczna*) – otrzymano dofinansowanie. Celem głównym projektu było wzmocnienie potencjału instytucji działających na rzecz włączenia społecznego. W ramach projektu do realizacji zaplanowano przygotowanie i wdrożenie nowej struktury organizacyjnej MOPS oraz pakiet szkoleń dla kadry MOPS-u. Zadanie zaplanowano do realizacji na okres od czerwca 2018 r. do grudnia 2019 r. Wartość projektu wynosiła 402.775 zł, i w całości stanowiła dofinansowanie.

Zgodnie z zapisami we wniosku do projektu założono do osiągnięcia wskaźniki tj.: liczba pracowników objętych szkoleniami i wsparciem specjalistycznym (9 osób), liczba pracowników, którym doposażono stanowiska pracy i realizujących pracę wg nowego modelu (2 osoby), liczba sporządzonych raportów (3 szt.) z przeprowadzonego monitoringu procesu wdrażania nowego modelu funkcjonowania MOPS w Radymnie.

Realizacja zadania była zgodna z założeniami PSBS, a projekt wpisywał się w Priorytet *Kapitał ludzki i społeczny* Działanie 3.2 *Kształtowanie i promocja postaw związanych z uczeniem się przez całe życie* oraz 3.3 *Poprawa dostępności i jakości usług społecznych*.

(dowód: akta kontroli str. 673-736)

1.7 Gmina złożyła 3 wnioski na realizację projektów w partnerstwie, z tego jeden w ramach Programu Operacyjnego, a 2 w ramach RPO WP.

Projekt złożony wspólnie z Radą Miejską w Rudce, Parafią rzymsko-katolicką na Ukrainie oraz Parafią rzymsko-katolicką pw. Św. Wawrzyńca z siedzibą w Radymnie³⁶ w 2016 r. w ramach Programu Operacyjnego Program Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020 pn. *Zacieśnienie współpracy transgranicznej poprzez realizację inwestycji w infrastrukturze turystycznej oraz promocję walorów turystycznych i organizację Festiwalu Kultury Pogranicza*. Celem głównym projektu było stworzenie warunków dla ochrony i propagowania dziedzictwa kulturowego i historycznego regionów transgranicznych powiatu jarosławskiego i rejonu samborskiego. W ramach projektu zaplanowano do realizacji budowę przystani wodnej, ścieżki pieszo-rowerowej wraz z plażą i parkingiem oraz elementami towarzyszącymi w Radymnie, renowację organów w kościele w Radymnie, przebudowę rynku, remont elewacji i dachu ratusza i wieży ratuszowej, remont elewacji Miejskiego Domu Renesansowego w Rudce, remont i wymianę stolarki okiennej oraz zakup i montaż zegara i kurantów w kościele w Rudce. Ponadto w ramach współpracy transgranicznej zaplanowano wymianę młodzieży ze szkół w Radymnie i Rudce, organizację festiwalu kultury polsko-ukraińskiej, wycieczkę rowerową oraz organizację konferencji. Wartość projektu wynosiła 2.635.000 euro, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 2.371.500 euro, pozostałe to środki własne Gminy w kwocie 207.000 euro. i środki partnerów w kwocie 56.500 euro. Projekt nie otrzymał dofinansowania – nie zakwalifikował się do dofinansowania ze względu na ograniczone środki.

(dowód: akta kontroli str. 221, 737-773)

Projekt złożony wspólnie z Miastem Przemyśl³⁷ w 2017 r. w ramach RPO WP (III Oś priorytetowa *Czysta energia*, Działanie 3.1 *Rozwój OZE*³⁸) pn. *Wykorzystanie*

³⁶ W którym partnerem wiodącym była Gmina

³⁷ W którym partnerem wiodącym była Gmina Miejska Przemyśl, a Gmina była Partnerem tego projektu

odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców miasta Przemyśla i Radymna. Celem głównym projektu było zwiększenie skali wykorzystania energii odnawialnej w gospodarstwach domowych oraz poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ograniczanie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery. W ramach projektu zaplanowano wyposażenie gospodarstw domowych³⁹ w mikroinstalacje OZE (panele fotowoltaiczne na potrzeby produkcji energii elektrycznej, pompy ciepła typu powietrze woda na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej oraz kotły na biomasę klasy 5 z automatycznym podajnikiem na potrzeby centralnego ogrzewania). Zadanie zaplanowano do realizacji w okresie od 31 marca 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. Wartość projektu wynosiła 9.531.014 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 7.452.880 zł, pozostałe to środki własne partnerów w kwocie 762.920 zł⁴⁰ oraz środki prywatne w kwocie 1.315.214 zł. Projekt nie otrzymał dofinansowania ze względu na ograniczone środki – ujęty na liście rezerwowej.

(dowód: akta kontroli str. 221, 774-805)

Projekt złożony wspólnie z Gminą Adamówka, Orły oraz Miastem i Gminą Kańczuga⁴¹ w 2016 r. w ramach RPO WP (Oś priorytetowa II *Cyfrowe Podkarpackie*, Działanie 2.1 *Podniesienie efektywności dostępności e-usług*) pn. *Cyfrowe gminy – podniesienie efektywności i dostępności e-usług oraz informacji publicznej w gminach Radymno, Adamówka, Kańczuga i Orły* – otrzymano dofinansowanie. Celem głównym projektu było udostępnienie nowych e-usług oraz zwiększenie dostępu do cyfrowej informacji sektora publicznego przez gminy biorące udział w projekcie. Dodatkowo projekt miał na celu poprawę zarządzania i uzyskania oszczędności procesów administracyjnych i świadczonych usług. Gminy realizujące projekt zobowiązane zostały do udostępnienia łącznie 72 nowych e-usług związanych z obsługą płatności na rzecz urzędów jst, obszarem podatków i opłat oraz gospodarką przestrzenną. W ramach projektu celem uruchomienia e-usług zaplanowano integrację systemów informatycznych jst realizujących projekt, modernizację systemów dziedzinowych i oprogramowania bazodanowego, zakup i wdrożenie oprogramowania dedykowanego do świadczenia e-usług oraz sprzęt niezbędny do realizacji zadań planowanych w projekcie (4 serwery baz danych). Zadanie zaplanowano do realizacji na lata 2016-2017. Wartość projektu wynosiła 1.516.137 zł, z tego dofinansowanie stanowiło kwotę 1.269.734 zł, pozostała kwota to środki Gminy (86.811 zł) i partnerów – Gmina Adamówka 56.272 zł, Miasto i Gmina Kańczuga 45.202 zł, Gmina Orły 58.118 zł. Wydatki⁴² na powyższe zadanie poniesione zostały w całości w 2017 r. i stanowiły 7,2% ogółu wydatków Gminy w 2017 r.

Gmina jako Partner wiodący odpowiadała m.in. za realizację zadania zgodnie z umową⁴³, dokonywanie płatności i rozliczanie z Partnerami projektu i Województwem Podkarpackim oraz prowadzenia monitorowania, sprawozdawczości i ewaluacji projektu. Partnerzy projektu odpowiedzialni byli za uruchomienie e-usług z udostępnieniem informacji sektora publicznego w oparciu o zintegrowany system informatyczny we właściwych urzędach.

³⁸ Odnawialne Źródła Energii

³⁹ 258 na terenie Gminy miejskiej Przemyśl oraz 84 na terenie Gminy

⁴⁰ W tym środki Gminy stanowiły kwotę 186.083 zł

⁴¹ W którym partnerem wiodącym była Gmina

⁴² Bez wydatków poniesionych przez Partnerów w kwocie 159.592 zł

⁴³ Zawartą z Województwem Podkarpackim dnia 4 października 2016 r. na realizację projektu

W wyniku realizacji projektu osiągnięte zostały – zakładane we wniosku – wskaźniki produktu w poszczególnych gminach partnerskich.⁴⁴ Zgodnie z zapisami we wniosku do projektu wskaźniki rezultatu: *liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego* w poszczególnych gminach, zaplanowano do osiągnięcia w pierwszym roku po zakończeniu realizacji projektu tj. w roku 2018. Wg założeń przyjęto następujące wartości wskaźnika rezultatu: 1.240 dla Gminy, 1.110 dla Gminy Adamówka, 2.460 dla Miasta i Gminy Kańczuga oraz 1.840 dla Gminy Orły. Wg stanu na dzień 30 kwietnia 2018 r. wskaźnik rezultatu *liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego* osiągnięto na poziomie 997 (tj. 80,4%) dla Gminy, 2.020 (tj. 182%) dla Gminy Adamówka, 261 (tj. 10,6%) dla Miasta i Gminy Kańczuga oraz 2.202 (tj. 119,7%) dla Gminy Orły.

Realizacja zadania była zgodna z założeniami PSBS, a projekt wpisywał się w Priorytet *Kapitał ludzki i społeczny* Działanie 3.3 *Poprawa dostępności i jakości usług* oraz Działanie 3.4 *Rozwój społeczeństwa informacyjnego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu*. Przyjęty w projekcie i osiągnięty wskaźnik – 5 usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3, był zgodny z jednym ze wskaźników określonych dla PSBS⁴⁵.

(dowód: akta kontroli str. 806-909, 1000-1042)

1.8 Gmina opracowała i złożyła 3 wnioski o dotacje do WFOŚiGW.

Gmina złożyła 2 wnioski o dotacje⁴⁶ do WFOŚiGW z przeznaczeniem na zadania pn. *Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Miejskiej Radymno w 2016 r. oraz w 2017 r.*⁴⁷ Zadania zaplanowane były do realizacji odpowiednio na III kwartał 2016 r. oraz na III kwartał 2017 r. Całkowity koszt zadania w 2016 r. wynosił 10.721 zł, w którym środki dotacji stanowiły kwotę 9.113 zł, (w tym 3.752 zł z WFOŚiGW oraz 5.361 zł z NFOŚiGW), a kwotę 1.608 zł wydatkowano ze środków własnych Gminy. Całkowity koszt zadania w 2017 r. wynosił 12.125 zł, w którym środki dotacji stanowiły kwotę 9.234 zł, (w tym 3.802 zł z WFOŚiGW oraz 5.432 zł z NFOŚiGW), a kwotę 2.891 zł wydatkowano ze środków własnych Gminy. Otrzymane środki dotacji w kwotach: 9.113 zł i 9.234 zł wydatkowano zgodnie z umowami zawartymi z WFOŚiGW z dnia 15 lipca 2016 r. oraz 7 lipca 2017 r. na demontaż i odbiór wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy, w terminach wskazanych w harmonogramach rzeczowo-finansowych będących załącznikami do umów o dotacje. Rozliczenia końcowego środków każdej z dotacji dokonano zgodnie z umową – terminowo i w oparciu o wymagane dokumenty, tj. protokół wykonania i odbioru końcowego robót, zestawienie końcowe kart przekazania odpadów, zestawienie faktur oraz oświadczenia wykonawcy zadania o prawidłowości wykonania prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego. Wydatki poniesione na powyższe zadania stanowiły po 0,06% ogółu wydatków Gminy w 2016 r. i 2017 r.

Zrealizowane zadania przyczyniły się do realizacji celów określonych w PSBS – wpisywały się w Priorytet *Środowisko i Energetyka* Działanie 4.1 *Utrzymanie walorów środowiskowych i krajobrazowych*. Osiągnięty (zgodnie z zapisami umów na dotacje) efekt rzeczowy i ekologiczny określony został jako masa

⁴⁴ 72 nowe e-usług związane z obsługą płatności na rzecz urzędów jst, obszarem podatków i opłat oraz gospodarką przestrzenną

⁴⁵ Pn. Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 3.

⁴⁶ Z dnia 10 marca 2016 r. oraz z dnia 14 marca 2017 r.

⁴⁷ Zadania realizowane w ramach programu priorytetowego: SYSTEM – Wspieranie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW, Część I – Usuwanie wyrobów zawierających azbest, z udziałem środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) i WFOŚiGW.

unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest w ilości 57,132 Mg. Efektu tego nie można było wyrazić poprzez wskaźniki przyjęte do PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 1043-1155)

W 2017 r. Gmina złożyła do WFOŚiGW wniosek o dotację w kwocie 35.000 zł z przeznaczeniem na zadanie pn. *Częściowa termomodernizacja poprzez docieplenie stropu*, zaplanowane do realizacji na III kwartał 2017 r. Całkowity koszt zadania wynosił 289.917 zł, z tego kwota 35.000 zł to środki dotacji otrzymanej z WFOŚiGW, kwota 60.000 zł to środki dotacji otrzymane od PWKZ, a pozostałe środki w kwocie 194.917 zł Gmina wydatkowała ze środków własnych. Zakres rzeczowy zadania obejmował wykonanie izolacji cieplnej stropu (roboty finansowane częściowo z dotacji WFOŚiGW), wymianę pokrycia dachowego (roboty finansowane częściowo z dotacji PWKZ) oraz roboty rozbiórkowe i wykończeniowe na budynku Urzędu – obiektu wpisanego do rejestru zabytków. Otrzymane środki dotacji w kwocie 35.000 zł wydatkowano zgodnie z umową zawartą z WFOŚiGW z dnia 22 listopada 2017 r. na docieplenie stropu, w terminach wskazanych w harmonogramie rzeczowo-finansowym będącym załącznikiem do wniosku o dotację. Rozliczenia końcowego środków dotacji dokonano zgodnie z umową – terminowo i w oparciu o wymagane dokumenty, tj. protokół odbioru końcowego robót oraz zestawienie faktur. Wydatki poniesione na powyższe zadanie stanowiły 1,4% ogółu wydatków Gminy w 2017 r.

Zrealizowane zadanie przyczyniło się do realizacji celów określonych w PSBS – wpisywało się w Priorytet *Turystyka Działanie 2.4 Rewitalizacja, ochrona oraz promocja obiektów dziedzictwa kulturowego* oraz Priorytet *Środowisko i Energetyka Działanie 4.1 Utrzymanie walorów środowiskowych i krajobrazowych*, a osiągnięty wskaźnik tego programu dotyczył zabytku nieruchomego objętego wsparciem.

(dowód: akta kontroli str. 1043, 1156-1191)

Gmina w dniu 23 marca 2017 r. złożyła do WFOŚiGW wniosek o pożyczkę z przeznaczeniem na finansowanie zadania pn. *Budowa kanalizacji sanitarnej dla Miasta Radymna*. Zgodnie umową zawartą dnia 25 października 2017 r. z WFOŚiGW przyznana kwota pożyczki była do wysokości 2.162.668 zł i płatna w 9 ratach od 9 grudnia 2017 r. do 31 sierpnia 2018 r. Wyplata pierwszej i kolejnych rat pożyczki miała nastąpić po uprzednim przedłożeniu przez Gminę rozliczenia finansowego zrealizowanego zakresu zadania – zestawienia rachunków i faktur oraz protokołów wykonania i odbioru robót będących przedmiotem rozliczenia. Ponadto wyplata kolejnych rat pożyczki, wymagała uiszczenia przez Gminę należnych odsetek za korzystanie z kapitału. Realizacja zadania zaplanowana została na okres od 1 października 2017 r. do 28 września 2018 r., a całkowite rozliczenie finansowe zadania na dzień 30 października 2018 r. Spłatę pożyczki zaplanowano w 57 ratach na okres od 30 września 2018 r. do 30 września 2032 r.

W okresie do dnia 30 kwietnia 2018 r. Gmina otrzymała z WFOŚiGW środki pożyczki w kwocie 1.142.004 zł. W tym samym okresie Gmina zapłaciła odsetki od kapitału w kwocie 1.037 zł. Pełny zakres zadania opisano w pkt 1.5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 1192-1313)

1.9 Gmina zrealizowała w 2017 r. zadanie pn. *Budowa i modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych* na kwotę 119.317 zł, z udziałem środków otrzymanych od Województwa Podkarpackiego (dotacja ze środków związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych) w kwocie 30.000 zł. Zadanie

obejmowało przebudowę drogi polnej tj. przebudowę nawierzchni drogi polnej o długości około 400 m oraz odtworzenie pobocza gruntowego po wykonaniu nawierzchni. Otrzymane środki w kwocie 30.000 zł wykorzystano zgodnie z zawartą umową z dnia 11 lipca 2017 r. z Województwem Podkarpackim. Zadanie wykonano i rozliczono w terminie określonym w umowie. Pozostałe środki w kwocie 89.317 zł Gmina wydatkowała ze środków własnych. Wydatki poniesione na powyższe zadanie stanowiły 0,6% ogółu wydatków Gminy w 2017 r.

Zrealizowane zadanie przyczyniło się do realizacji celów określonych w PSBS – wpisywało się w Priorytet *Innowacyjna Przedsiębiorczość* Działanie 1.2 *Wzmocnienie bazy ekonomicznej oraz poziomu i warunków życia ludności ośrodków subregionalnych i lokalnych wraz z ich powiązaniem funkcjonalnymi z otoczeniem*. Osiągnięty w wyniku realizacji zadania wskaźnik – 0,315 km przebudowanych lub zmodernizowanych dróg był zgodny z jednym ze wskaźników określonych dla PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 1314-1365)

Gmina zrealizowała w 2017 r. zadanie pn. *Wymiana pokrycia dachowego na budynku Urzędu Miasta Radymno* na kwotę 289.917 zł⁴⁸, z udziałem środków dotacji otrzymanych od PWKZ w kwocie 60.000 zł. Pełny zakres zadania i wydatkowania środków na zadanie opisano w pkt 1.8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. Otrzymane środki w kwocie 60.000 zł wykorzystano zgodnie z zawartą umową z dnia 30 października 2017 r. z PWKZ. Zadanie wykonano i rozliczono w terminie określonym w umowie.

(dowód: akta kontroli str. 1314, 1366-1384)

1.10 Gmina od czerwca 2015 r. była członkiem Lokalnej Grupy Działania (Stowarzyszenie „Z tradycją w Nowoczesność”). W ramach współpracy Gmina za pośrednictwem LGD złożyła i realizowała projekt pn. *Stworzenie mieszkańcom i turystom warunków do rekreacji i wypoczynku oraz spędzania wolnego czasu poprzez stworzenie ciągu pieszego wraz z małą infrastrukturą na zalewie ZEK w Radymnie*, co opisano szczegółowo w pkt 1.5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Gmina nie powołała, ani nie współuczestniczyła w powołaniu innych instytucji otoczenia biznesu jak np. fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, inkubator przedsiębiorczości, które działałyby na rzecz realizacji PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 161-165, 1385-1386)

1.11 Gmina nie współpracowała, ani nie wspierała organizacji pozarządowych lub innych podmiotów w zakresie realizacji zadań na rzecz PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 161-165)

1.12 Gmina wydatkowała środki własne na realizację zadań, które mieściły się w ramach priorytetów i działań określonych w PSBS.

Zadanie pn. *Budowa placu zabaw dla dzieci przy ul. Kolejowej* na kwotę 18.078 zł, wykonano w 2016 r. Zrealizowane zadanie przyczyniło się do realizacji celów określonych w PSBS – wpisywało się w Priorytet *Turystyka* Działanie 2.3 *Skoordynowany rozwój zagospodarowania oraz poprawa funkcjonowania infrastruktury turystycznej*. Osiągnięty w wyniku realizacji zadania wskaźnik – obiekt

⁴⁸ Zadanie realizowane było na budynku Urzędu Miasta Radymno – obiekcie wpisanego do rejestru zabytków, również z udziałem środków otrzymanych z WFOŚiGW w Rzeszowie pn. Częściowa termomodernizacja poprzez docieplenie stropu, co opisano w pkt 1.8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego

infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej był zgodny z jednym ze wskaźników określonych dla PSBS.

Zadanie pn. *Przebudowa istniejących ulic Władysława Reymonta i Czesława Miłosza* na kwotę 386.230 zł, wykonano w 2016 r. Zrealizowane zadanie przyczyniło się do realizacji celów określonych w PSBS – wpisywało się w Priorytet *Innowacyjna przedsiębiorczość Działanie 1.2 Wzmocnienie bazy ekonomicznej oraz poziomu i warunków życia ludności ośrodków subregionalnych i lokalnych wraz z ich powiązaniem funkcjonalnymi z otoczeniem*. Osiągnięty w wyniku realizacji zadania wskaźnik – 0,365 km przebudowanych lub zmodernizowanych dróg był zgodny z jednym ze wskaźników określonych dla PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 1387-1444)

1.13 Wyjaśniając Burmistrz podał, że największym problemem i trudnością w wykonywaniu zadań służących realizacji PSBS jest brak wyodrębnionych środków na realizację zadań zgłoszonych do Błękitnego Sanu. Miasto realizuje jeden z projektów zgłoszonych do programu przed opracowaniem PSBS jakim jest budowa kanalizacji sanitarnej na terenie miasta. Drugi projekt związany z turystyką i rekreacją pn. „Budowa Przystani Wodnej Radymno oraz Stacji Wodnej ZEK Radymno wraz z infrastrukturą” nie jest realizowany z uwagi na brak środków własnych miasta, jak również brak możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ten projekt. W ramach RPO WP brak jest środków na działania związane z turystyką i rekreacją. Jedynym udogodnieniem wynikającym z zaliczenia się do gmin objętych PSBS jest uzyskanie w konkursach ogłaszanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w ramach RPO WP na lata 2014-2020 punktów w ramach kryterium „Preferencje terytorialne”. Jednak kryterium to w ramach oceny merytoryczno-jakościowej dotyczy tylko niektórych działań w ramach RPO WP i przyznawanych jest jedynie 5 pkt., które nie dają pewności uzyskania dofinansowania. Miasto Radymno w partnerstwie z Miastem Przemyśl złożyło wnioski o dofinansowanie w ramach działania 3.1 Rozwój OZE – projekty parasolowe. Projekt pn. „Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii dla mieszkańców miasta Przemyśla i Radymna” obejmował dostawę i montaż mikroinstalacji OZE, w tym paneli fotowoltaicznych, pomp ciepła, kotłów na biomasę dla gospodarstw domowych. Obecnie trwa ocena merytoryczna projektów. Brak preferencji terytorialnych w tym działaniu zmniejsza nasze szanse na otrzymanie dofinansowania z uwagi na mniejszą liczbę punktów w kryterium „gotowość do realizacji”. Z uwagi na obiekty zabytkowe oraz strefy opieki konserwatorskiej na terenie miast konieczne jest uzyskanie pozwoleń na budowę lub dokonanie zgłoszenia dla instalacji fotowoltaicznych już w momencie składania wniosku, nie mając gwarancji, że projekt uzyska dofinansowanie. W większości mieszkańcy na etapie składania wniosku, nie byli w stanie dostarczyć tych dokumentów. Takich problemów nie mają gminy wiejskie, a ze względu na brak zabytków i stref ochrony konserwatorskiej otrzymują punkty za stopień przygotowania do realizacji. Jest to dla takich samorządów jak Przemyśl czy Radymno krzywdzące zwłaszcza, że PSBS w priorytecie 4 Środowisko i energetyka zaplanowano działanie 4.4 Rozwój odnawialnych źródeł energii.

W piśmie z dnia 4 lipca 2017 r. przekazanym do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie wyrażenia opinii na temat PSBS, Burmistrz wskazał m.in., że: z programem tym gminy zlokalizowane wzdłuż rzeki San, w tym również Miasto Radymno wiązały duże nadzieje na realizację swoich przedsięwzięć prorozwojowych. Obecnie odczuwa się rozczarowanie, gdyż program nie posiada

własnego budżetu na zadania zaplanowane w programie, szczególnie w obszarze turystyki.

(dowód: akta kontroli str. 161-165, 915-918)

1.14 Do Gminy nie wpływały skargi i wnioski oraz propozycje w zakresie realizacji zadań związanych z PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 161-165, 919-930)

1.15 Gmina nie współpracowała z Radą Programową, Zarządem Województwa, Pełnomocnikiem Zarządu ds. Realizacji Przedsięwzięć Strategicznych na rzecz skutecznej realizacji PSBS. Gmina współpracowała z innymi jst w zakresie realizacji projektów partnerskich na rzecz PSBS.

(dowód: akta kontroli str. 161-165)

1.16 Odpowiedzialnym za sporządzanie i przekazywanie informacji/sprawozdań w zakresie realizacji wskaźników PSBS, była osoba zatrudniona na stanowisku Inspektora ds. pozyskiwania dotacji zewnętrznych i koordynacji projektów w Referacie Gospodarki.

Pierwsza informacja w zakresie realizacji wskaźników PSBS została sporządzona za 2016 r. i przekazana w dniu 5 stycznia 2017 r. do Urzędu Miejskiego w Przemyślu⁴⁹ w formie formularza z wyszczególnieniem wskaźników produktu i rezultatu w układzie priorytetów PSBS. W powyższej informacji Gmina nie wykazała żadnych ilości wykonania poszczególnych wskaźników (wszystkie wartości były zerowe). W dniu 12 stycznia 2017 r. Gmina otrzymała dodatkowe informacje oraz objaśnienia dotyczące wypełnienia formularza przekazane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Przemyślu. Wg tych informacji w formularzu należało wskazywać dane dotyczące zmian, których dokonano na danym obszarze przy wykorzystaniu środków z różnych źródeł, w tym również ze środków własnych.

Gmina sporządziła i przekazała 12 stycznia 2017 r. informację w zakresie realizacji wskaźników PSBS z uwzględnieniem ww. informacji, wykazując zrealizowane zadania, w tym ze środków własnych i osiągnięte wskaźniki. Ponadto w informacji wskazano wskaźniki dotyczące: odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym oraz odsetka ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków, mimo że w tym okresie nie realizowano zadań związanych z infrastrukturą przedszkolną czy kanalizacyjną.

Sprawozdania za 2017 r. sporządzano w okresach półrocznych i przekazywano do Urzędu Miejskiego w Przemyślu. W dniu 9 listopada 2017 r. przekazano informację o realizacji wskaźników PSBS podając stan na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz stan i zmiany które miały miejsce w okresie I półrocza 2017 r. w porównaniu do 1016 r. W dniu 5 marca 2018 r. przekazano informację o realizacji wskaźników PSBS podając stopień realizacji wskaźników oraz zmiany które miały miejsce w okresie II półrocza 2017 r.

W sprawozdaniu za 2016 r. oraz za I półrocze 2017 r. wskazano na zadania zrealizowane ze środków własnych, dotyczące wsparcia placówki funkcjonującej w ramach systemu ratowniczo-interwencyjno-kryzysowego w zakresie infrastruktury i wyposażenia, pomimo, że środki te pochodziły z innego źródła.

⁴⁹ Zgodnie z pismem Marszałka Województwa Podkarpackiego Miasto Przemyśl było koordynatorem odcinkowym w PSBS

W formularzach nie ujmowano zadań związanych z usuwaniem azbestu z terenu Gminy.

Dane ujęte w formularzach w pozostałym zakresie, były zgodne z danymi ujmowanymi w dokumentach rozliczeniowych realizowanych zadań.

Wyjaśniając Burmistrz podał, że *Miasto Radymno pierwsze sprawozdanie za rok 2016, które przesłało do Urzędu Miasta w Przemyślu wypełniło zgodnie ze zgłoszonymi projektami do PSBS, czyli podając wszędzie wartość „0”.* Po przesłaniu sprawozdania do Urzędu Marszałkowskiego za pośrednictwem Urzędu Miasta w Przemyślu zostaliśmy poproszeni o uzupełnienie sprawozdania zgodnie z wytycznymi Urzędu Marszałkowskiego i miasto złożyło uzupełnienie sprawozdania. *W poprawionym sprawozdaniu należało podać dane bez względu na to czy realizowaliśmy projekty w ramach PSBS, czy w ramach innych programów, czy środków własnych. Formularz dotyczący wskaźników jest nieprecyzyjny i narzuca gminom wypełnienie informacji z zakresu, do którego gminy nie składały propozycji projektów. Z uwagi na niejasność zapisów sprawozdania jak również wyjaśnień uzyskanych z Urzędu Marszałkowskiego należało podać liczbę dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, pomimo tego, iż miasto nie planowało ani nie realizuje projektów dotyczących infrastruktury przedszkolnej. Podana w sprawozdaniu liczba dzieci dotyczyła wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Wskaźnik został wyliczony na podstawie liczby dzieci w wieku 3-4 lat uczęszczających do przedszkoli na terenie miasta w stosunku do liczby dzieci w wieku 3-4 lat zameldowanych na terenie miasta. Wskaźnik dotyczący liczby osób korzystających z oczyszczalni ścieków obejmuje liczbę mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków, a nie jako liczbę osiągniętą w skutek realizacji zadań na rzecz PSBS. W sprawozdaniu wskazano środki przyznane Ochotniczej Straży Pożarnej funkcjonującej w formie stowarzyszenia jako placówce działającej w ramach systemu ratowniczo-interwencyjno-kryzysowego. Środki te zostały przyznane przez Państwową Straż Pożarną i zostały przyznane m.in. na zakup węża tłoczonego, obuwi strażackie, latarki, pasy strażackie, rękawice specjalne, sygnalizator. W sprawozdaniu omyłkowo wskazano, że są to środki przekazane przez miasto (...). W formularzu nie wskazano środków z NFOŚiGW i WFOŚiGW na usuwanie azbestu z uwagi, że w sprawozdaniu brak jest wskaźnika, do którego można by było przyporządkować środki. Formularz sprawozdania jest niejasny i niespójny. Pomimo zgłoszenia do PSBS przez Miasto Radymno tylko dwóch projektów obejmujących budowę kanalizacji oraz budowę przystani nad ZEK-iem Urząd Marszałkowski narzuca wypełnianie sprawozdania we wszystkich priorytetach i wykazywanie projektów, które miasto realizuje z własnych środków. Po uzyskaniu informacji, iż w sprawozdaniu należy wykazywać wszystkie projekty, które pomimo tego, że nie zostały zgłoszone do PSBS, a wpisują się w priorytety programu zaniechano zgłaszania wszelkich uwag dotyczących programu. Znikome zaangażowanie samorządów w realizację PSBS wiąże się też z tym, że za programem nie poszły obiecane środki, a samorzady realizują swoje projekty w oparciu o dostępne środki i własne możliwości. Wykorzystywanie przez Urząd Marszałkowski projektów realizowanych samodzielnie przez samorzady przy wsparciu finansowym z innych źródeł jako zadań służących realizacji PSBS jest niesprawiedliwe.*

(dowód: akta kontroli str. 97, 161-165, 221-909, 931-1384, 1387-1444)

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Mimo zapisów przyjętych w Strategii dotyczących monitoringu i ewaluacji prowadzonych działań zawartych w tym dokumencie, w Gminie nie dokonywano żadnych ocen z bieżącej realizacji Strategii.

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 27-70)

2. Mimo obowiązku wynikającego z art. 87 ust. 5 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*, w Gminie nie sporządzono sprawozdania z realizacji Gminnego programu.

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 98-113)

3. Mimo obowiązku wynikającego z art. 18 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*, oraz zapisów przyjętych w Programie ochrony dotyczących jego monitorowania, w Gminie nie sporządzano okresowych raportów, ani nie dokonywano jego aktualizacji.

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 114-132)

4. Mimo obowiązku wynikającego z art. 16b ustawy *o pomocy społecznej*, Gmina nie posiadała aktualnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 18-22, 133-137)

5. Stwierdzono błędy powstałe po stronie Gminy we wprowadzaniu danych do formularzy przekazywanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego, dotyczących wskaźników produktu i rezultatu PSBS, w zakresie rodzaju środków przekazywanych na wsparcie placówki funkcjonującej w ramach systemu ratowniczo-interwencyjno-kryzysowego.

(dowód: akta kontroli str. 97, 161-165, 931-999)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że otrzymane przez Gminę z ww. Urzędu wzory formularzy sprawozdawczych oraz wytyczne (instrukcje) ich wypełnienia mogły powodować ich różną interpretację, a wskutek tego – również wykazywanie danych niezwiązanych z realizacją PSBS. Dotyczyło to np. wskaźnika odsetka dzieci w wieku 3-4 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. W takich przypadkach rzetelnym działaniem byłoby zgłoszenie problemu, a następnie precyzyjne uzgodnienie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego w jaki sposób i w jakim zakresie podawać tego typu dane.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli*⁵⁰, wnosi o:

1. Wdrożenie monitoringu i ewaluacji działań zawartych w Strategii, zgodnie z zapisami przyjętymi w tym dokumencie.
2. Sporządzanie sprawozdań z realizacji Gminnego programu, stosownie do postanowień zawartych w art. 87 ust. 5 ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

⁵⁰ Dz. U. z 2017 r., poz.524, oraz z 2018 r. poz.1000

3. Sporządzanie okresowych raportów z Programu ochrony, stosownie do postanowień zawartych w art. 18 ust. 2 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.
4. Opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych, stosownie do postanowień art. 16b ustawy *o pomocy społecznej*.
5. Rzetelne ujmowanie danych w informacjach dotyczących realizacji wskaźników produktu i rezultatu PSBS.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

*Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń*

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy *o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

*Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania
wniosków*

Zgodnie z art. 62 ustawy *o NIK* proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 11 lipca 2018 r.

Urszula Dziedzic
Główny specjalista k. p.

/.../

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Wiesław Motyka

*Wicedyrektor Delegatury Najwyższej
Izby Kontroli w Rzeszowie*

z up.

/.../

Robert Łukasz